

Традиции

Во времето кога во Македонија била османлиската власт јуручките Турци се населиле на нашите простори, вклучувајќи го и радовишкиот крај, а Радовиш е нивен центар во Р Македонија. И денес живеат тука, со нивните специфични карактеристики како етнос, со култура, традиција и обичаи. Од 1952 година тие почнале да се преселуваат во Р Турција.

Многумина од нив доаѓаат на своите корени и со должна почит кон домородното население се присетуваат на убавиот живот кој тука го минувале. Всушност, тие се и најголемите емисари за ширењето на културата и претставуваат нераскинлива врска меѓу Македонија и Турција.

Годинава се одржа вториот Фестивал на јуручките Турци, во с. Тополница, Радовишко, на кој дојдоа високи делегации од пријателска Турција. Дојде многу народ, со единствена цел да продолжат да се негуваат традицијата и обичаите, но и да се сретнат едни со други.

Пишуваат: Томе ПОСТОЛОВ
Ванчо ХАЏИ-СТОЈАНОВ

Пред многу години, кога целиот Балкан и уште некои делови од Европа беа под османлиска власт, Македонија, со нејзините природни убавини, широките полиња, бистрите езера и високите планини, како и мирниот и питом народ кој живеел на овие простори, го привлекло тогашниот народ, познат по името јуручки Турци, по потекло од делови на Черкезија и на Анадолија, да се населуваат на овие простори, вклучувајќи го и радовишкиот крај. И ден денес тие живеат тука со своите специфични карактеристики како етнос, со своја култура, традиција и обичаи.

Овие јуручки Турци се познати во нашиве краишта како номади-сточари.

Чудно, но само за нив е познато тоа дека тие се тие кои масовно ги населувале македонските простори, а во далечната 1952 година, како и следните години, поч-

ФЕСТИВАЛ НА ЈУРУЧКИТЕ ТУРЦИ В

ЕТНОС КОЈ СЕ ВРАЌА ЗА ДА ГИ ЗАЧУВА К

наа уште помасовно да ја напуштаат Македонија и да се населуваат во матичната држава Република Турција, барајќи ја таму својата и иднината на нивните деца.

Многумина од тие кои ги напуштија овдешните родни огништа, денес се навраќаат на своите корени и со должна почит кон домородното население се присетуваат на убавиот живот кој го ми-

нувале тука. Всушност, тие се и најголемите емисари за ширењето на културата, со што претставуваат нераскинлива врска меѓу Р Македонија и Р Турција.

Вториот по ред Фестивал на јуручките Турци, кој се одржува во Тополница кон крајот на август, им беше дополнителна причина да дојдат во Македонија и на лице место гостите од Турција да се уве-

НА СВОИТЕ КОРЕНИ УЛТУРАТА И ТРАДИЦИЈАТА

Животот на овие луѓе е многу тежок. Основната егзистенција ја остваруваат преку одгледување на добиток и со производство на тутун. И покрај тешкиот и макотрпен живот, тие сепак не губат надеж дека ќе има подобрување. Надежта лежи токму во младите поколенија, кои речиси целосно се опфатени во образовниот систем речиси на сите нивоа.

Всушност, Радовиш е центар за сите јуручки Турци, кои ги има во Република Македонија. Токму и затоа овде доаѓаат високи делегации од пријателска Турција. Така беше и овој пат, а поводот беше Фестивалот. Од Р Турција дојдоа проф. д-р Саид Јазизиоглу (државен министер и вицепремиер во Владата на Р Турција за соработка со Турците надвор од Р Турција), Муса Калакликаја (потпретседател на ТИКА-турска агенција за соработка и развој во Р Македонија), Халит Брен (претседател на БАЛМЕТ-Балканска асоцијација за прашања на Турците на Балканот), пратеници од турскиот Парламент, како и Хусеин Бурге, градоначалник на Општина

Бајрам-паша (Истанбул), а не изостанаа и гости од Бугарија, Грција и од Србија. Гостите со свое присуство ги удостоија и пратеникот на македонското Собрание, Томе Даневски, и градоначалникот на Општина Радовиш, д-р Роберт Велков.

Гостите од Р Турција значително се интересираа да им помогнат на овдешните луѓе, се разбира, во сесрдна соработка со локалната самоуправа на Општина Радовиш.

Долгогодишниот и најгорлив проблем - водата, која толку им беше неопходна, веќе е минато. Сега луѓето од планинските предели на Јурукана пијат чиста и здрава планинска вода.

На овој Фестивал дојде многу народ, од сите страни на нашава татковина, со единствена цел да продолжат да ги негуваат традицијата и обичаите, но и да се видат едни со други.

Иако тој ден температурата беше 38 степени, сепак тоа не ѝ пречеше на публиката да ужива во прекрасното изведените ора, во прекрасните звуци кои одекнуваа од сите страни и на уште попрекрасните колоритни шари на народна носија.

Пред бината продефилираа бројни играорци со сопствени настапи. Посебен впечаток остави кочијата, која ја влечеа накинени и украсени коњи со елементи на турскиот фолклор и традиција, поврзани со изведувањето на турска свадба.

Публиката беше воодушевена од настапите на сите фолклорни друштва, меѓу кои и КУД "Подареш"-Велес.

Свој прилог за значењето на Фестивалот беше и настапот на националниот пејач од Р Турција, Есад Кабакли, кој присутната публика ја остави без здив.

Во чест на Фестивалот се одржа и натпревар во пеликанско борење во сите категории, од најлесна до најтешка. Башпеливанот како награда доби двегодишен бик.

Фестивалот под ведро небо и понатаму ќе се одржува, а сè во интерес на зачувувањето на сè што претставува култура на народот познат под името јуручки Турци.

рат дека овде соживотот има длабоки корени, без оглед на националната и на верската припадност. Фестивалот се одржува во с. Тополница-Радовишко, во организација на Здружението на јуручките Турци, со седиште во Радовиш, чиј претседател е Енвер Усеинов од с. Тополница.

Здружението е формирано со цел да се негуваат културата, традицијата и обичаите

на овој етнос, но и за решавање на одредени проблеми кои тие ги имаат во секојдневното живеење.

Инаку, во атарот на Радовиш гравитираат повеќе села, кои се распослани по високите ридови над градот, како што се, Аликоч, Коцалија, Парналија и Калаузлија, како и селата Тополница и Бучим, кои се сместени во низинскиот дел.